

VESTFOLD, TELEMARK OG BUSKERUD STATSADVOKATEMBETER

Sør-Øst politidistrikt
v/politimester Kathrine Stein
Postboks 2073
3103 Tønsberg

REF.:

VÅR REF.:

DATO:
21.01.2026

TILSYNSRAPPORT - OPPFØLGING AV TILSYNET I 2024 – LOVBRUDD BEGÅTT AV UTILREGNELIGE PERSONER

1. Innledning

Torsdag 27. november 2025 gjennomførte tidligere Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter en begrenset oppfølging av tilsynet i 2024 rettet mot Sør-Øst politidistrikts håndtering av lovbrudd begått av alvorlig psykisk psyke. Oppfølgingen, slik det er beskrevet i bestillingsbrevet fra 2. september 2025, er begrenset til å undersøke nærmere to tiltak som ble fremhevet i tilsynsrapporten fra 2024;

- Politidistriktet må etablere like rutiner i hele distriktet for å følge opp de som har vært på tidsbestemt dom (§ 62 annet ledd) og som går av etter 3 år. Ved nye straffbare forhold må terskelen være lav for å kontakte helsemyndighet og andre offentlige etater, og for vurdering av ny særreaksjonssak.
- Politidistriktet må etablere faste rutiner for hvordan disse sakene følges opp for at de blir ivaretatt med tilstrekkelig kvalitet, uavhengig av hvilken GDE de tilhører. Politidistriktet bør se hen til de erfaringer man har gjort fra Telemark-prosjektet.

Statsadvokatens inntrykk etter tilsynet i 2024 var at politidistriktet har god kontroll på straffesaker begått av utilregnelige personer, se nærmere tilsynsrapporten av 9. desember 2024. Statsadvokaten fikk en orientering om "Psykiatriprosjektet i Telemark" (Telemark-prosjektet)

hvor det jobbes kontinuerlig og målrettet med kandidater som tidligere er dømt til TPH og hvor det er utarbeidet en rutinebeskrivelse for GDE Telemark, "Antatt utilregnelige gjengangere" fra 2022. Statsadvokaten fremhevet imidlertid i rapporten at samtlige GDEer i politidistriktet må ha faste rutiner for hvordan disse sakene følges opp, for at de skal kunne bli ivaretatt med tilstrekkelig kvalitet. Dette er bakgrunnen for nevnte tiltak og årets oppfølgingstilsyn.

Det ble avholdt et fysisk møte hos statsadvokaten. Fra politidistriktet møtte Guro Siljan, Siv Elise Kvamsdal og Sigrid Dalen. Fra statsadvokatembete møtte førstestatsadvokat Anne M. Katteland, statsadvokat Andreas Christiansen og kst. statsadvokat Trine Erdal.

2. Status

Politiet redegjorde for status anno november 2025. Det er i dag ikke et eget system i distriktet som fanger opp de aktuelle kandidatene som er tidligere dømt til dom på tvungent psykisk helsevern.

Det ble gjennom våren 2025 jobbet med en felles arbeidsmetode og organisering av samarbeidet i Sør-Øst politidistrikt. Det ble satt sammen en arbeidsgruppe fra flere seksjoner i politidistriktet, herunder blant annet GDE, FEE, forebyggende og påtale. Dette arbeidet resulterte i en lokal rutine for oppfølging av psykisk syke som kan utgjøre en samfunnsfare. Som vedlegg til rutinen ligger mal for trepartsavtale politi-kommune-sykehus, samtykkeskjema til bruk overfor deltakere i samarbeidet, veileder i bruk av Indicia forebyggende prosjekt, mal for politiets bekymringsmeldinger i helsetjenesten og mal for politiets begjæringer om tvungent psykisk helsevern. Tidligere dømte til og/eller under gjennomføring av TPH er en målgruppe som faller inn under rutinen. Rutinen er meldt inn til politimesteren sin ledergruppe, og skal til behandling i disse tider. Det har vært et større arbeid med implementeringen fordi den blant annet vil være relevant for flere funksjoner i hver GDE.

Sør-Øst politidistrikt er opptatt av at rutinen skal ha en forebyggende tilnærming. Dette kommer til syne gjennom målsetningene med ruinen som for eksempel at den skal forebygge og redusere kriminalitet og samfunnsskadelige hendelser begått av psykisk syke, bidra til god pasientbehandling gjennom tiltak på lavest mulig nivå, etablere system og rutiner for bekymringsmeldinger til helse og kommune samt øke antallet begjæringer om tvungent psykisk helsevern.

Det er de enkelte geografiske driftsenhetene som vil være ansvarlige for å følge opp kandidatene som er tidligere dømt til TPH. Ved innkommende meldinger/tips om disse, vil en vurderingsgruppe vurdere meldingene og eventuelle tiltak. Arbeidsoppgaver vil bli satt i tråd med tiltakene. Det skal være lav terskel for å melde inn. Hver vurderingsgruppe skal bestå av blant annet påtale og politikontakt. Politikontakten – som vil ha en nøkkelrolle – er en kanal for kommunikasjon både internt og eksternt til andre etater. Vedkommende må informere/involvere politifaglig etterforskningsleder og påtale ved aktive straffesaker, samt holde oversikt over de som slipper ut av dom på særreaksjon. Videre skal politikontakten vurdere om det skal sendes bekymringsmelding til kommunen/andre, og om det skal iverksettes tiltak knyttet til vedkommende i samarbeid med aktuell kommune/spesialisthelsetjenesten. Samtlige tjenesteenheter skal ha kontaktpersoner som følger samarbeidet med kommunene og aktuelle personer.

I de aktuelle straffesaker er påtaleenheten ansvarlig for å sikre god fremdrift og høy kvalitet i etterforskningen. Saker må samordnes, og her må særlig FSI og etterforskningsledelsen være oppmerksomme slik at de aktuelle sakene blir identifisert.

Politidistriktet formidlet at skal man lykkes så må man implementere de nye rutinene på en god måte i hele organisasjonen.

I forlengelsen av tilsynet oversendte statsadvokaten en liste til politidistriktet med oversikt over de personer som var gått av dom på tvungent psykisk helsevern, enten etter § 62 første eller annet ledd, hvor det ble bedt om at politidistriktet gjennomgår hver enkelt i forhold til nye forhold, status på helseoppfølging/oppfølging fra eventuelt kommune og vurdere om det er behov for tiltak i straffesporet og/eller forebyggende sporet. Politidistriktet sendte statsadvokaten en statusrapport på aktuelle personer og formidlet at vurderingsgruppene skal få nødvendig informasjon så snart de er etablert.

3. Statsadvokatens bemerkninger og avslutning

Statsadvokaten takker for tilsynet. Selv om den lokale rutinen p.t ikke endelig er på plass så forventes det nå at distriktet får etablert en god og adekvat rutine som sikrer den nødvendige oppfølgingen av psykisk syke personer som utgjør en samfunnsfare og at denne blir implementert i samtlige GDEer. Informasjon om aktuelle kandidater må tilflytes vurderingsgruppa og det må etableres et system som sikrer at de som har gått av dom på særreaksjon, følges opp.

Som tidligere formildet er statsadvokaten godt tilfreds med innholdet i Telemark-prosjektet. Av den grunn har statsadvokaten forventninger til at politidistriktet nå får implementert og etablert gode rutiner for samtlige GDEer. Dette tilsynet leder ikke til ytterligere tiltak, men vi vil i tiden fremover følge med og holde oss oppdaterte på politiets håndtering av denne målgruppen.

Lykke til videre med det viktige arbeidet!

Andreas Christiansen
statsadvokat

Kopi: Riksadvokaten
POD
Kjell Johan Abrahamsen
Guro Siljan
Siv Kvamsdal